

Decyzje środowiskowe. Opinie i uzgodnienia

Wydanie 2.

Rozdział I. Przedsięwzięcia wymagające uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

1. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a przebieg procesu inwestycyjnego

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach to jedna z pierwszych decyzji, jaką należy uzyskać przed przystąpieniem do realizacji planowanego przedsięwzięcia. Decyzja ta ma kluczowe znaczenie – jeżeli planowana inwestycja nie będzie spełniała wymogów środowiskowych, nie będzie możliwa jej realizacja.

Ustawodawca wskazał, że postępowanie w sprawie przeprowadzenia OOS¹ powinno następować na najwcześniejszym etapie procesu inwestycyjnego – tak, aby jak najwcześniej wykluczyć możliwość realizacji przedsięwzięć mogących zagrażać środowisku lub wskazać rozwiązania mające na celu eliminację lub zminimalizowanie ich negatywnego oddziaływania.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach odgrywa rolę prejudycjalną wobec decyzji wskazanych w art. 72 ust. 1 ŚrodInfU. Wynika to również z art. 72 ust. 3 ŚrodInfU, zgodnie z którym decyzja ta dołączana jest do wniosków o wydanie kolejnych decyzji inwestycyjnych¹. Na prejudycjalną rolę decyzji środowiskowej wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie.

Orzecznictwo

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma charakter „rozstrzygnięcia wstępnego” względem przyszłego zezwolenia na realizację konkretnego przedsięwzięcia inwestycyjnego i pełni wobec niego funkcję prejudycjalną (wyr. NSA w Warszawie z 13.12.2012 r., II OSK 1483/11, Legalis).

¹ Tak: *B. Rakoczy*, Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Komentarz, Warszawa 2010.

Sama OOS ma charakter prewencyjny. Jest to instrument, który powinien zapobiegać wystąpieniu oddziaływania na środowisko lub pozwalać na ograniczenie oddziaływania na środowisko, zanim ono powstanie (planowanego, przyszłego oddziaływania). Ocena oddziaływania na środowisko ma sens tylko wtedy, gdy jest ona przeprowadzona przed podjęciem decyzji o planowanej inwestycji (i to najlepiej na możliwie wczesnym etapie procesu decyzyjnego, gdy możliwe są jeszcze alternatywne warianty działania); nie ma zaś sensu już po podjęciu decyzji ani gdy przedsięwzięcie jest już realizowane lub wręcz bliskie ukończenia, gdyż jedynym efektem OOS byłyby wtedy zmiany o charakterze kosmetycznym, pozwalające co najwyżej zminimalizować szkodliwe oddziaływania (ocena nie mogłaby zatem spełniać roli prewencyjnej, co stanowi przecież jej cechę konstytutywną i odróżnia od instrumentów „pierwszej generacji” – czyli zakazów, nakazów, standardów środowiskowych – stosowanych w ochronie środowiska²).

Ważne

Obowiązek przeprowadzenia OOS przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu inwestycji (i to na wczesnym etapie tego procesu decyzyjnego) wynika z samej istoty tej oceny jako instrumentu mającego na celu rozważenie wpływu na środowisko przedsięwzięcia, zanim zostanie ono zrealizowane (zanim proces decyzyjny przesądzący o jego kształcie i przebiegu zostanie sfinalizowany), co z kolei ma pozwolić na wydanie optymalnej decyzji środowiskowej zezwalającej na to przedsięwzięcie i na odpowiednie (uwzględniające aspekty środowiskowe) ukształtowanie jej treści. Przeprowadzanie OOS po wydaniu decyzji inwestycyjnych jest zatem niecelowe i sprzeczne z istotą tej instytucji.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem następujących decyzji inwestycyjnych (art. 72 ust. 1 ŚrodInfU):

- 1) decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych – wydawanych na podstawie PrBud,
- 2) decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądrowych – wydawanej na podstawie PrBud,
- 3) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – wydawanej na podstawie PlanZagospU,
- 4) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, koncesji na podziemne składowanie odpadów oraz koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla – udzielanych na podstawie PrGeolGórn,
- 5) decyzji zatwierdzającej plan ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów lub decyzji inwestycyjnej w celu wykonywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złoża – wydawanych na podstawie PrGeolGórn,

²J. Jendrośka, *Oceny oddziaływania na środowisko jako instytucja prawna: charakter prawny i struktura regulacji*, (w:) H. Lisicka (red.), *Prawo i polityka w ochronie środowiska*, Wrocław 2006, s. 73–82.

- 6) decyzji zatwierdzającej plan ruchu dla wykonywania robót geologicznych na podstawie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny – wydawanej na podstawie PrGeolGórn,
- 7) decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny – wydawanej na podstawie ZmPrGeolGórn01,
- 8) pozwolenia wodnoprawnego na regulację wód, pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych oraz pozwolenia wodnoprawnego na wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów – wydawanych na podstawie PrWod,
- 9) decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów – wydawanej na podstawie ScalGrU,
- 10) decyzji o zmianie lasu na użytek rolny – wydawanej na podstawie LasU;
- 11) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej – wydawanej na podstawie InwDrogPubU,
- 12) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej – wydawanej na podstawie TrKolejU,
- 13) decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięć Euro 2012 – wydawanej na podstawie Euro2012U,
- 14) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów InwestLotU,
- 15) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu – wydawanej na podstawie GazZiemŚwinU,
- 16) decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej – wydawanej na podstawie WspTelekomU, o ile jest to wymagane,
- 17) decyzji o zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych – wydawanej na podstawie OdpadyWydU,
- 18) decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w rozumieniu przepisów BudPrzeciwpowU,
- 19) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszącej – wydawanej na podstawie InwestEnerkJądrU,
- 20) zezwolenia na budowę obiektu jądrowego oraz zezwolenia na budowę składowiska odpadów promieniotwórczych – wydawanych na podstawie PrAtom,
- 21) decyzji o zezwoleniu na założenie lotniska – wydawanej na podstawie PrLot,
- 22) zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów i zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów – wydawanych na podstawie OdpadyU,
- 23) decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej – wydawanej na podstawie InwestSieciPrzesyłU,
- 24) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury dostępowej – wydawanej na podstawie InwestZalWiśU,
- 25) decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym – wydawanej na podstawie ustawy z 22.2.2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 630),
- 26) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku – wydawanej na podstawie ustawy z 19.7.2019 r. o inwestycjach w zakresie budowy Mu-

zeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (Dz.U. z 2019 r. poz. 1589),

- 27) zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części na podstawie PrBud.

2. Pojęcie „przedsięwzięcie”

Przed przystąpieniem do procedury pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy określić, dla jakich przedsięwzięć jest ona potrzebna. Wystąpienie o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach konieczne jest wyłącznie dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, nie jest więc wymagane dla wszystkich planowanych przedsięwzięć, a jedynie dla tych zaliczonych do grupy przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 ŚrodInfU przez „**przedsięwzięcie**” rozumie się zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin. Przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie również wtedy, gdy są one realizowane przez różne podmioty.

Przedsięwzięciem będzie zatem:

- 1) zamierzenie budowlane,
- 2) inna ingerencja w środowisko.

Interpretacja pojęcia **zamierzenia budowlanego** powinna następować w odniesieniu do PrBud. Pojęcie to wprawdzie nie zostało zdefiniowane w PrBud, jednak ustawodawca posługuje się nim w art. 33 ust. 1 PrBud (pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego). Ustawodawca nie zdefiniował jednak samego pojęcia zamierzenia budowlanego. Aby je zrozumieć, najpierw należy odnieść się do znaczenia terminu „zamierzenie”. Zgodnie z „Uniwersalnym słownikiem języka polskiego” przez określenie „zamierzenie” należy rozumieć „wytknięty cel działania, zadanie, które ktoś zamierza wykonać; zamiar, projekt”³. Zamierzeniem budowlanym będzie zatem zadanie, zamiar, projekt polegający np. na budowie budynku mieszkalnego, urządzenia budowlanego, sieci, a także centrum handlowego czy też osiedla mieszkalnego składającego się z kilku budynków lub obiektów budowlanych⁴.

Omawiając zagadnienie przedsięwzięcia, należy odwołać się również do przepisów dyrektywy siedliskowej, która została implementowana przez ŚrodInfU. Pojęcie przedsięwzięcia na gruncie wspomnianej dyrektywy siedliskowej ma dużo szerszy zakres przedmiotowy i tak też jest interpretowane przez ETS (zob. wyr. ETS z 7.9.2004 r., C-127/02, Legalis).

³ Źródło: www.usjp.pwn.pl (dostęp: 22.4.2018 r.).

⁴ A. Kosicki, Art. 33 (w:) M. Wierzbowski, A. Plucińska-Filipowicz (red.), Prawo budowlane. Komentarz aktualizowany, Lex/el. 2017.

Orzecznictwo

Dyrektywa siedliskowa nie definiuje tu pojęć „plan” lub „przedsięwzięcie”, interpretacja tych pojęć powinna być dokonywana na bazie sposobu ich sformułowania, celu i kontekstu, w jakim występują. Są one interpretowane szeroko. Przez pojęcie przedsięwzięcia rozumie się wykonywanie prac budowlanych lub innych instalacji lub systemów, a także inne ingerencje w otoczenie naturalne i krajobraz, włącznie z wydobywaniem surowców mineralnych (wyr. WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 7.4.2010 r., II SA/Go 950/09, Legalis).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 ŚrodInfU **przedsięwzięcia powiązane technologicznie** kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie także wtedy, gdy realizowane są przez różne podmioty.

Orzecznictwo

Powiązaniem technologicznym jest taki związek pomiędzy inwestycjami, który powoduje, że wspólnie tworzą one zorganizowaną całość w postaci jednej spójnej infrastruktury ukierunkowanej na ten sam cel gospodarczy. Powiązanie, o jakim mowa w tym przepisie, dotyczy również przedsięwzięć tego samego rodzaju i wykorzystujących tę samą technologię, choćby planowanych przez różne podmioty prawa (wyr. WSA w Rzeszowie z 25.3.2014 r., II SA/Rz 185/14, Legalis).

Szerokie rozumienie pojęcia powiązań technologicznych ma również znaczenie ze względu na zasadę prewencji. Gdyby pojęcie to rozumiane było wąsko, doprowadziłoby to do sytuacji, w której możliwe byłoby pominięcie przeprowadzenia OOŚ dla przedsięwzięć, które ze względu na swoje powiązania technologiczne łącznie mogą powodować zwiększenie oddziaływania na środowisko. Każde z osobna nie przekraczają jednak progów nakazujących przeprowadzenie tej oceny. Na szeroką wykładnię pojęcia przedsięwzięcia na gruncie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach słusznie wskazano w orzecznictwie.

Orzecznictwo

Wykładnia pojęcia „powiązania technologiczne” w ramach definicji przedsięwzięcia musi uwzględniać przede wszystkim jego cele, funkcje i zadania, a prawidłowa decyzja środowiskowa powinna obejmować całość przedsięwzięcia (szerzej wyr. WSA w Warszawie z 22.6.2017 r., IV SA/Wa 248/17, Legalis).

3. Zakaz dzielenia przedsięwzięć

Regulacje dotyczące powiązań technologicznych przedsięwzięć oraz zawarte w ustawowej definicji „przedsięwzięcie” wskazanie, że przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikowane są jako jedno przedsięwzięcie, nawet gdy są realizowane przez inne podmioty, ma na celu uniknięcie dzielenia przedsięwzięć w celu uniknięcia konieczności pozyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach czy też przeprowadzenia OOŚ. Pojęcie to znane jest w literaturze jako *salami slicing*. Tłumacząc termin wprost, zwrot ten oznacza „krojenie salami na plastry”.

Na gruncie ŚrodInfU termin *salami slicing* opisuje praktykę sztucznego, wymuszonego dzielenia przedsięwzięć na dwa lub więcej mniejszych zamierzeń, w celu uniknięcia OOŚ. Każde z wydzielonych, mniejszych zamierzeń samo nie będzie kwalifikowane jako przedsięwzięcie mogące oddziaływać na środowisko, ponieważ nie spełnia parametrów nakazujących przeprowadzenie OOŚ. Wydzielenie takie jest jednak sztuczne i ma właśnie na celu uniknięcie przeprowadzenia tej oceny.

Podział przedsięwzięć w celu uniknięcia przeprowadzenia OOŚ może mieć również formę wydzielenia etapów planowanej inwestycji.

Orzecznictwo

Zarzut określany jako *salami slicing* mógłby być rozważany tylko w sytuacji, gdyby obowiązek przeprowadzenia OOŚ nie został nałożony, gdyż wtedy zaliczenie planowanego zamierzenia inwestycyjnego do grupy przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko miałyby konsekwencje prawne, sprowadzające się do odstąpienia od środowiskowego postępowania specjalistycznego, w którym można byłoby dokładnie zbadać wpływ tego zamierzenia na środowisko przed podjęciem decyzji inwestycyjnej (realizacyjnej) (wyr. NSA w Warszawie z 29.1.2015 r., II OSK 1605/13, Legalis).

Jak słusznie wskazał NSA, z pojęciem *salami slicing* możemy mieć do czynienia jedynie, gdy ma ono na celu uniknięcie przeprowadzenia OOŚ. Nie można będzie mówić o próbie obejścia procedury oddziaływania na środowisko, jeżeli podział przedsięwzięcia nie wiązał się z uniknięciem tej oceny. Warto również wskazać, że nie można postawić zarzutu *salami slicing* inwestorowi, który dla danego przedsięwzięcia uzyskał decyzję środowiskową, przeprowadzona została OOŚ, a wydzielenie przedsięwzięcia na mniejsze ma miejsce na etapie pozwolenia na budowę.

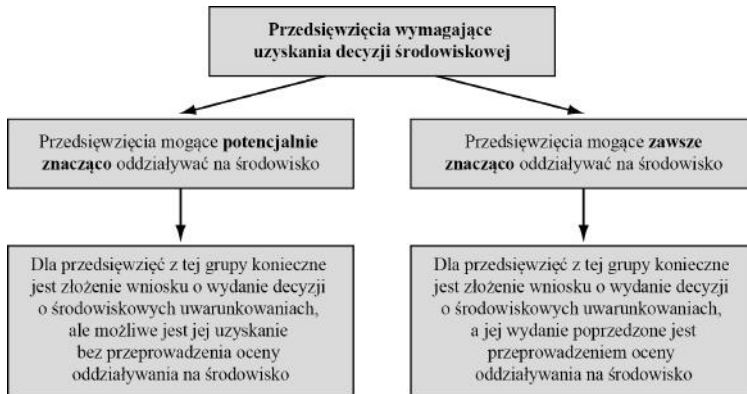
4. Podział przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Przedsięwzięcia, dla których konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- 1) przedsięwzięcia, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) przedsięwzięcia, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Podział przedsięwzięć przedstawiono na schemacie 1.

Schemat 1. Podział przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Źródło: Opracowanie własne.

Przedsięwzięcia **mogące zawsze znacząco** oddziaływać na środowisko to grupa przedsięwzięć, dla których uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach możliwe będzie po przeprowadzeniu OOŚ.

Ważne

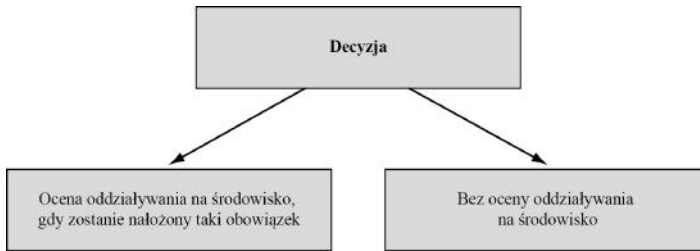
W przypadku postępowań prowadzonych dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wydanie decyzji równoznaczne jest z koniecznością przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Przedsięwzięcia **mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko** to grupa przedsięwzięć, dla których uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach będzie możliwe również bez przeprowadzenia OOŚ. To, czy dla danego przedsięwzięcia przeprowadzenie OOŚ będzie konieczne, zależy od decyzji organu prowadzącego postępowanie w tej sprawie. W praktyce przedsięwzięcia zaliczone do tej grupy powodują sporo problemów.

Ważne

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zawsze należy wystąpić o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. To, że dla danego przedsięwzięcia może nie być konieczne przeprowadzenie OOŚ, nie oznacza, że nie jest konieczne uzyskanie dla niego decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Schemat 2. Konieczność przeprowadzenia OOS w przypadku decyzji wydawanej dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Źródło: Opracowanie własne.

Jak już wspomniano, uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest konieczne dla każdego typu przedsięwzięcia. Decyzję tę wydaje się tylko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przedsięwzięcia te określono w ZnacOddziałŚrodR, wydanym na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 60 ŚrodInfU.

W § 2 ZnacOddziałŚrodR wskazano przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, czyli przedsięwzięcia zawsze wymagające OOS. W § 3 ZnacOddziałŚrodR określono przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których konieczność przeprowadzenia OOS będzie każdorazowo oceniana indywidualnie.

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko opisano:

- 1) przy użyciu progów ilościowych – ich przekroczenie powoduje, że dane przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko (potencjalnie lub zawsze znacząco),
- 2) za pomocą celu ich realizacji – bez wskazania progów.

Do grupy przedsięwzięć opisanych przy użyciu progów ilościowych zaliczono m.in.:

- 1) stacje i linie elektroenergetyczne,
- 2) drogi o nawierzchni twardej,
- 3) instalacje radiokomunikacyjne,
- 4) instalacje do obróbki metali żelaznych,
- 5) inne przedsięwzięcia, jeżeli w ich opisie wskazano parametry, których przekroczenie spowoduje zaliczenie ich do danej grupy przedsięwzięć.

Jako przedsięwzięcia opisane za pomocą celu, bez wskazania progów, uznano m.in.:

- 1) instalacje do wyrobu substancji przy zastosowaniu procesów chemicznych,
- 2) instalacje do wytwarzania podstawowych produktów farmaceutycznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub biologicznych,
- 3) instalacje do obróbki metali żelaznych: kuźnie, odlewnie, walcownie, ciągnie i instalacje do nakładania powłok metalicznych, inne niż wymienione w pkt 4.

5. Zmiana istniejących przedsięwzięć a obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

5.1. Zagadnienia ogólne

O ile konieczność uzyskania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięć nowych, czyli dopiero planowanych, nie budzi wątpliwości, o tyle wydanie decyzji dla istniejących przedsięwzięć w przypadku ich zmiany jest bardziej skomplikowane i mniej oczywiste.

Zagadnienie przedsięwzięć istniejących, ich zmiany i związanego z tym obowiązku uzyskania decyzji środowiskowej uregulowano w ZnacOddziałŚrodR.

Zmiana przedsięwzięć wskazanych w § 2 (mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko) oraz § 3 ZnacOddziałŚrodR (mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach tylko w przypadkach wskazanych w ZnacOddziałŚrodR.

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć realizowanych lub zrealizowanych wymienionych w § 2 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, jeżeli ta rozbudowa, przebudowa lub montaż osiąga progi określone w § 2 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, o ile zostały one określone, lub w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, jeżeli ta rozbudowa, przebudowa lub montaż spowoduje osiągnięcie progów określonych w § 2 ust. 1, o ile progi te zostały określone (§ 2 ust. 2 ZnacOddziałŚrodR).

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się przedsięwzięcia (§ 3 ust. 2 ZnacOddziałŚrodR):

- 1) polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w § 2 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR i niespełniające kryteriów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 ZnacOddziałŚrodR;
- 2) polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, o ile progi te zostały określone;
- 3) nieosiągające progów określonych w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR, jeżeli po zsumowaniu parametrów charakteryzujących przedsięwzięcie z parametrami planowanego, realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia tego samego rodzaju znajdującego się na terenie jednego zakładu lub obiektu osiągną progi określone w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR; przez planowane przedsięwzięcie rozumie się w tym przypadku przedsięwzięcie, w stosunku do którego zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania jednej z decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ŚrodInfU lub dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 72 ust. 1a ŚrodInfU.

W ZnacOddziałŚrodR nie zawarto definicji pojęć „rozbudowa”, „przebudowa” czy „montaż”.

Pojęcia te zostały zdefiniowane w PrBud i znajdują odpowiednie zastosowanie na gruncie ŚrodInfU. Zgodnie z art. 3 pkt 7a PrBud przez „**przebudowę**” należy rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość lub liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego.

Pojęcie „montaż” powinno być rozumiane szeroko, mając na uwadze zasadę pronunijnej interpretacji prawa krajowego.

Przepisy ŚrodInfU nie kwalifikują jako przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko zmian polegających na remoncie czy też bieżącej konserwacji.

5.2. Zmiana przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko

Regulacje zawarte w ZnacOddziałŚrodR wskazują, kiedy zmiana w istniejącym przedsięwzięciu mogącym zawsze znacząco oddziaływać na środowisko będzie stanowić sama w sobie przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Sytuacja ta będzie odmienna w zależności od sposobu opisanego przedsięwzięcia w ZnacOddziałŚrodR. Jeżeli do określenia danego przedsięwzięcia użyto wyłącznie opisu celu jego realizacji, bez użycia progów, zmiana w takim przedsięwzięciu, zgodnie z przepisami § 3 ust. 2 pkt 1 ZnacOddziałŚrodR, stanowić będzie przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przykład

W § 2 ust. 1 pkt 24 ZnacOddziałŚrodR wskazano, że do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się wydobywanie ze złoża gazu, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych lub ich przerób, w ilości większej niż 500 000 m³ na dobę w przypadku gazu lub większej niż 500 t na dobę w przypadku ropy naftowej i jej naturalnych pochodnych, oraz wydobywanie lub przerób ropy naftowej, jej naturalnych pochodnych oraz gazu na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedsięwzięcie polegające na wydobywaniu lub przerobie ropy naftowej, jej naturalnych pochodnych oraz gazu na obszarach morskich zostało opisane bez użycia progów. W przypadku przebudowy takiego przedsięwzięcia, niezależnie od tego, w jakim zakresie ta przebudowa wpłynie na wydobycie powyższych surowców, zgodnie

z Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska, zmiana ta kwalifikowana będzie jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁵.

Inaczej będzie wyglądała kwalifikacja przedsięwzięcia opisanego przy użyciu progów ilościowych (np. długość, wielkość produkcji, wielkość zajmowanej powierzchni). Rozbudowa takiego przedsięwzięcia będzie kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli sama przebudowa przekroczy progi wskazane w Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska dla danego przedsięwzięcia.

Przykład

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 24 Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się wydobywanie ze złoża gazu, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych lub ich przerób, w ilości większej niż 500 000 m³ na dobę w przypadku gazu lub większej niż 500 t na dobę w przypadku ropy naftowej i jej naturalnych pochodnych. Rozbudowa takiego przedsięwzięcia kwalifikowana będzie jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli sama rozbudowa zwiększy możliwości wydobywcze o określoną ilość (500 000 m³)⁶.

5.3. Zmiana przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

W § 2 ust. 2 pkt 1 Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska wskazano, kiedy rozbudowa przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko spowoduje, że zostaną one zakwalifikowane jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Jeżeli rozbudowa przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko spowoduje, że takie przedsięwzięcie po rozbudowie **osiągnie próg**, który został wskazany w Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska dla opisu przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, to przedsięwzięcie takie zostanie zakwalifikowane jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Opisaną powyżej regulację warto zobrazować na przykładzie wydobywania gazu, nawiązując do przykładów wskazanych powyżej.

Przykład

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 41 Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zakwalifikowano wydobywanie kopaliny innymi metodami niż wskazane w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. b lub w § 2 ust. 1 pkt 24 Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska. Zgodnie z tą kwalifikacją każde wydobywanie gazu metodą podziemną lub metodą otworów wiertniczych, niezależnie od minimalnej ilości tego wydobywania (pod warunkiem, że nie przekroczy 500 000 m³ – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 24 Znacznikiem Oddziaływanie Środowiska – takie przedsięwzięcie zostanie bowiem zakwalifikowane jako przedsięwzięcie

⁵ Tak: T. Filipowicz, A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz 2017, s. 300.

⁶ Tamże, s. 300.

cie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko), będzie stanowiło przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Rozbudowa przedsięwzięcia o zdolności wydobywania 100 000 m³ na dobę o 450 000 m³ na dobę spowoduje, że nowo powstałe przedsięwzięcie będzie miało zdolność wydobywania gazu 550 000 m³ na dobę, a więc przekroczy wskazany w § 2 ust. 1 pkt 24 ZnacOddziałŚrodR próg, tzn. próg dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Przedsięwzięcie polegające na takiej rozbudowie zostanie zakwalifikowane jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, mimo że sama rozbudowa nie osiągnie parametru 500 000 m³ na dobę⁷.

Zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 2 ZnacOddziałŚrodR rozbudowa, przebudowa lub montaż przedsięwzięć, zakwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, kwalifikowana będzie jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Możliwe jest jednak odstępstwo od tej zasady. Dotyczy ono przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko opisanych przy użyciu progów ilościowych, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 ZnacOddziałŚrodR. Co do zasady ich zmiana kwalifikowana będzie jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wyjątkiem jest przebudowa przedsięwzięcia opisanego przy użyciu progów ilościowych, która spowoduje, że po planowanej zmianie przedsięwzięcie nie będzie przekraczało progu ilościowego wskazanego w ZnacOddziałŚrodR. Nie będzie ona kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przykład

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 ZnacOddziałŚrodR zabudowa systemami fotowoltaicznymi (farmy fotowoltaiczne) kwalifikowana jest jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli powierzchnia zabudowy farmy wynosi powyżej 1 ha (na terenach nieobjętych formami ochrony przyrody ani ich otulinami).

Przebudowa, w wyniku której powierzchnia tej farmy zmniejszy się poniżej 1 ha (np. z 1,1 ha do 0,9 ha), niezależnie od np. zwiększenia mocy tej farmy, nie będzie stanowiła przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁸.

Jeżeli planowana przebudowa spowoduje, że przedsięwzięcie, które wymagało uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (ponieważ przekraczało wskazane w § 3 ust. 1 ZnacOddziałŚrodR progi), po przebudowie tych progów już nie spełnia, to taka przebudowa nie będzie stanowiła przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i będzie mogła zostać przeprowadzona bez konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Kolejny przypadek to przedsięwzięcia wskazane w § 3 ust. 2 pkt 3 ZnacOddziałŚrodR i dotyczy on **kumulacji przedsięwzięć** opisanych przy użyciu progów ilościowych znajdujących się na terenie jednego obiektu lub zakładu.

Jeżeli tego samego typu przedsięwzięcia są realizowane równoległe lub jedno z przedsięwzięć istnieje, a drugie jest planowane, i każde z tych przedsięwzięć kwalifikowane sa-

⁷ Tamże, s. 301.

⁸ Tamże, s. 302.

modzielnie nie przekracza progów ilościowych, ale razem, po zsumowaniu parametrów każdego z przedsięwzięć, progi dla tego typu przedsięwzięć osiągną, to takie przedsięwzięcie należy kwalifikować jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przykład

Na terenie zakładu produkcyjnego znajduje się instalacja do przetwórstwa owoców o zdolności produkcyjnej 40 t na rok. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 93 ZnacOddziałŚrodR jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wskazano instalacje do przetwórstwa owoców, warzyw, ryb lub produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem tłuszczów zwierzęcych, o zdolności produkcyjnej nie mniejszej niż 50 t na rok. Istniejąca instalacja nie została zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, do tej grupy zalicza się bowiem przedsięwzięcia o zdolności nie mniejszej niż 50 ton na rok. Właściciel planuje zwiększenie mocy produkcyjnej zakładu – chce zrealizować drugą instalację, również o mocy 40 ton.

Każda z tych instalacji osobno nie będzie stanowiła przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Sumując parametry instalacji otrzymamy 80 ton owoców na rok, a więc wskaźnik przekraczający próg dla tego typu przedsięwzięć wskazany w ZnacOddziałŚrodR. Ze względu na sumaryczny efekt przyszłego oddziaływania tych instalacji na środowisko, zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 3 ZnacOddziałŚrodR, planowana instalacja zostanie zakwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Kolejna grupa przedsięwzięć, które mogą zostać zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, to przedsięwzięcia wprawdzie niezwiązane z przebudową, budową lub montażem istniejącego lub realizowanego przedsięwzięcia, ale powodujące ingerencję w warunki realizacji lub eksploatacji przedsięwzięcia, dla którego została wydana decyzja środowiskowa. Sytuacja ta będzie miała miejsce, gdy właściciel danego obiektu, dla którego została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, chce wprowadzić **zmiany** nie w samym przedsięwzięciu, ale w urządzeniach służących do ochrony środowiska przed oddziaływaniem tego obiektu, czy też w warunkach eksploatacji urządzeń, które to zostały określone w decyzji środowiskowej.

Przykład

Dla wydobywania kopaliny ze złoża metodą odkrywkową w decyzji środowiskowej jako warunek wprowadzono wydobywanie w systemie dwuzmianowym. Warunek ten miał na celu m.in. utrzymanie dopuszczalnych norm hałasu. Gdyby właściciel chciał dokonać zmiany warunków pracy kopalni z dwuzmianowej na trzyzmianową i prowadzić wydobywanie również w porze nocnej, w której obowiązują bardziej surowe normy hałasu, to zmiana ta, mimo że nie można jej zakwalifikować jako przebudowę, rozbudowę czy montaż, byłaby zmianą związaną ze zmianą warunków określonych w decyzji środowiskowej i powinna zostać zakwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁹.

Wskazane w § 3 ust. 3 ZnacOddziałŚrodR zmiany wymagają co najmniej przeprowadzenia indywidualnej oceny w celu ustalenia, czy konieczne jest dla nich przeprowadzenie OOS. Zmiany te, mimo że co do zasady nie wypełniają definicji przedsięwzię-

⁹Tamże, s. 303–304.

cia, powinny być kwalifikowane jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko tylko wtedy, gdy ingerują w warunki określone w decyzji środowiskowej.

Jeżeli zmiany te będą odnosiły się do innych ustaleń, nieujętych w decyzji środowiskowej, nie będzie podstawy do ich zakwalifikowania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wyjątek od zasady wskazanej powyżej dotyczy zmian będących następstwem dostosowania istniejącego obiektu do przepisów prawa czy też ustaleń zawartych w analizie poralizacyjnej, przeglądzie ekologicznym czy też podsumowaniu wyników monitoringu oddziaływania na środowisko zrealizowanego przedsięwzięcia.

Podstawa prawna:

- art. 33 ust. 1 PrBud,
- art. 3 ust. 1 pkt 13, art. 59, 60, 71, 72 ŚrodInfU,
- § 2, 3 ZnacOddziałŚrodR.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl